

Česká republika

Česká školní inspekce

Pardubický inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Speciální škola, Svitavy, Milady Horákové 44

Milady Horákové 44, 568 02 Svitavy

Identifikátor školy: 600 024 491

Termín konání tématické inspekce: 27. únor 2003

Čj.:	102 068/03-4033
Signatura:	tj4nw502

Tematická inspekce
"Vzdělávání ve speciálních třídách pro děti a žáky s lékařskou diagnózou autismus"

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zřizovatelem příspěvkové organizace Speciální školy, Svitavy, Milady Horákové 44, je Pardubický kraj. Škola sdružuje pět součástí: zvláštní školu, pomocnou školu, přípravný stupeň, speciální základní školu při nemocnici a školní družinu.

Zdravotně handicapovaným žákům je poskytováno vzdělávání a výchova pomocí zvláštních výchovných a vyučovacích metod, prostředků a forem práce.

Pro těžce zdravotně postižené žáky je zřízena pomocná škola (2 třídy) a jedna třída přípravného stupně, která je vedena jako třída pro žáky s lékařskou diagnózou autismus. Ve výkaze ke dni 30. září 2002 jsou v ní evidováni čtyři žáci, z toho dva s lékařskou diagnózou autismus (chlapci ve věku 9 a 10 let). Ke dni inspekce bylo zařazeno do třídy přípravného stupně již pět žáků. Žádný z nich není cizím státním příslušníkem.

Výchovně vzdělávací proces je veden podle vzdělávacího programu přípravného stupně pomocné školy čj. 24 035/97-22, schválený MŠMT ČR, s platností od 1. září 1997.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy ve třídě přípravného stupně pro žáky s lékařskou diagnózou autismus vzhledem ke schválenému vzdělávacímu programu,
- materiálně technických podmínek vzdělávání a výchovy ve třídě přípravného stupně pro žáky s lékařskou diagnózou autismus vzhledem ke schválenému vzdělávacímu programu,
- průběhu vzdělávání a výchovy ve třídě přípravného stupně pro žáky s lékařskou diagnózou autismus vzhledem ke schválenému vzdělávacímu programu.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE TŘÍDĚ PŘÍPRAVNÉHO STUPNĚ PRO ŽÁKY S LÉKAŘSKOU DIAGNÓZOU AUTISMUS

Výuku žáků přípravného stupně zajišťují současně dva pedagogičtí pracovníci - třídní učitelka a asistentka. Ani jedna z nich neabsolvovala pedagogické studium. Třídní učitelka je svou původní profesí dětskou sestrou a absolventkou vyšší odborné školy, obor sociální a právní činnost. Asistentka má středoškolské ekonomické vzdělání. Dle potřeby působí v přípravném stupni další asistentka (jinak plní úkoly ve třídách pomocné školy), jež rovněž absolvovala vyšší odbornou školu nepedagogického zaměření. Dosažené vzdělání pedagogických pracovníků nenaplnuje právním předpisem stanovené podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, ale zásadním způsobem tato skutečnost nesnižuje kvalitu pedagogické práce. Třídní učitelka usiluje o přijetí k vysokoškolskému studiu speciální pedagogiky. Dosavadní znalosti a vědomosti získává účastí na vzdělávacích akcích o speciální pedagogice, pořádaných zejména příslušným regionálním pedagogickým centrem, spoluprací se speciálně

pedagogickým centrem, výměnou zkušeností se svými kolegyněmi a samostudiem odborné literatury. Absolvovala pětidílný kurz hudební inspirace. Pracuje s entuziasmem a výrazným úsilím kompenzovat chybějící vzdělání.

Styl vedení zaměstnanců vychází z každodenních osobních kontaktů a aktuální informovanosti. Pomocnou školou a přípravný stupeň má ve své kompetenci zástupkyně ředitele školy. Jejím těsným sepětím s děním ve škole je neformální kontrola prováděna průběžně. Oficiální hospitační činnost nebyla tento školní rok v přípravném stupni prozatím realizována.

Informace zákonným zástupcům žáků přípravného stupně jsou k dispozici každodenně. Matky své děti do školy osobně vodí a rovněž na ně čekají po skončení výuky. Stálý kontakt rodičů se školou zajišťuje vzájemnou informovanost obou stran a aktuální řešení případných problémů. Organizační uspořádání školy a hlavní úkoly v oblasti výchovy a vzdělávání vycházejí z interních dokumentů školy, zejména z organizačního řádu. Rozvrh vyučovacích hodin přípravného stupně je sestaven v souladu s platným učebním plánem.

Informace o vzdělávání v přípravném stupni tvoří součást výroční zprávy o činnosti školy za uplynulý školní rok.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE TŘÍDĚ PŘÍPRAVNÉHO STUPNĚ PRO ŽÁKY S LÉKAŘSKOU DIAGNÓZOU AUTISMUS

Třída přípravného stupně je společně s třídami pomocné školy a dvěma třídami zvláštní školy umístěna v sousední budově v těsné blízkosti budovy hlavní. Objekt prošel nákladnou stavební rekonstrukcí v minulém školním roce. V současnosti je interiér školy moderně a funkčně vybaven.

Kmenová třída přípravného stupně je prostorově menší, zdařile vyzdobena pracemi žáků a účelně zařízena didaktickými materiály a informativními zdroji včetně staršího žakovského počítače (bez dotykového monitoru). K výuce jsou využívány učebnice a pracovní sešity odpovídající platnému vzdělávacímu programu. Zejména pro žáky s autismem jsou k dispozici strukturované rozvrhy činností, piktogramy, počítačové programy, obrázkové knihy a velké množství názorných pomůcek. Běžně jsou využívány molitanové stavebnice, didaktické hračky, stavebnice na rozvoj rozumových schopností a další účelně pořízené pomůcky na rozvoj jemné motoriky. Významnou součástí školního zázemí tvoří oddělená místnost pro profesionální rehabilitaci žáků. V budově školy je zřízena jídelna s výdejnou obědů. Prostředí stolování má vysokou estetickou úroveň příznivě působící na žáky.

Velmi dobré materiálně technické zázemí školy (kopírka, počítač, televize, video, radiomagnetofon) umožňuje učitelům kvalitní přípravu na vyučování.

Materiálně technické podmínky jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE TŘÍDĚ PŘÍPRAVNÉHO STUPNĚ PRO ŽÁKY S LÉKAŘSKOU DIAGNÓZOU AUTISMUS

Realizace vzdělávacího programu přípravného stupně

Porovnáním údajů v rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol s údaji uvedenými ve zřizovací listině školy nebyl zjištěn nesoulad.

Výuka je realizována v souladu se zařazením školy do sítě škol.

Výuka ve třídě přípravného stupně pomocné školy probíhá v souladu s platným vzdělávacím programem.

Vedená dokumentace třídy přípravného stupně pomocné školy průkazně zachycuje průběh vzdělávání a výchovy.

Kontrola plnění učebního plánu a vzdělávacího programu je zajištěna.

Přípravný stupeň poskytuje žákům, u kterých jsou patrné určité předpoklady rozvoje rozumových schopností, přípravnou etapu v délce 1 - 3 let pro jejich zařazení do pomocné školy.

Výuka je vedena dle individuálních vzdělávacích programů (dále IVP). Jsou sestaveny cíleně dle složitosti zdravotního postižení žáků. Pro žáky s autismem jsou vypracovány strukturované týdenní režimy, podle kterých je postupováno (tzv. program TEACCH). Mají poskytovat žákům pocit jistoty a podílet se na odbourávání strachu a chaosu. IVP se daří zčásti plnit. Aktuálně jsou do plánu zařazovány ještě nezvládnuté nebo nezafixované činnosti.

Organizační pokyny byly žákům většinou jasně a srozumitelně sdělované, bylo používáno krátkých a jednoduchých vět, využita byla nonverbální komunikace. Nastolené činnosti směřovaly k rozvíjení psychických i fyzických schopností a předpokladů žáků tak, aby obstáli v každodenních, zejména samoobslužných aktivitách.

Významnou součástí výchovně vzdělávacího procesu byla prováděná canisterapie. Prostřednictvím cvičeného psa se žáci většinou zklidnili a někteří navazovali kontakt.

V rozvrhu autistických žáků je každotýdenně zařazena rehabilitační péče - perličková a vířivá koupel, relaxační masáž a rehabilitační cvičení. Do krytého bazénu chodí žáci pravidelně se svými vyučujícími na plavecký výcvik.

Žáci byli ve sledované výuce průběžně odměňováni pochvalami a povzbuzením k další činnosti. Hodnocení žáků mělo silně motivační charakter a vedlo k posílení důvěry k vlastním schopnostem.

Průběh vzdělávání a výchovy má velmi dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Nejčastějším nástrojem zjišťování výsledků výchovně vzdělávacího procesu je průběžné vyhodnocování individuálních výchovně vzdělávacích plánů. Pozornost je věnována všem dílčím úspěchům a pokroku, rukodělným výrobkům, aktivitě žáků a snaze o dobré výsledky. Z pozorování života školy a na základě analýz pedagogických dokumentů je zřejmé, že tým pedagogických pracovníků pomocné školy a přípravného stupně vytváří ryze pozitivní školní prostředí jako předpoklad spokojenosti a úspěšnosti žáků.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Na zařazovacím procesu žáků do pomocné školy se významnou měrou průběžně podílí speciálně pedagogické centrum (dále centrum). Vyučující s pracovníky centra intenzivně spolupracují. Komplikované případy, zejména žáci s lékařskou diagnózou autismus v přípravném stupni, jsou psychologem soustavně monitorovány. Běžnou záležitostí se stala osobní návštěva psychologa přímo ve výchovně vzdělávacím procesu a konzultace aktuálních záležitostí s vyučujícími i zákonnými zástupci žáků. Odborní pracovníci centra se podílejí na sestavování individuálních vzdělávacích programů pro žáky s autismem.

- V rámci tématické inspekce byl zadán dotazník pro rodiče autistických dětí. V obou případech byla vyjádřena jednoznačná spokojenost se speciální školou a individuální péčí věnovanou jejich dětem.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Speciální školy, Svitavy, Milady Horákové 44, vydaná Pardubickým krajem dne 13. prosince 2001 pod čj. KrÚ/KH-2439.15/2001
2. Rozhodnutí MŠMT o zařazení Speciální školy, Svitavy, Milady Horákové 44, do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, vydané dne 22. ledna 2002, čj. 33 006/01-21
3. Vzdělávací program přípravného stupně pomocné školy čj. 24 035/97-22, schválený MŠMT ČR s platností od 1. září 1997
4. Výkaz Škol (MŠMT) V4c-01 podle stavu k 30. září 2002
5. Personální dokumentace (doklady o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků třídy přípravného stupně)
6. Třídní kniha, třídní výkaz a katalogové listy žáků přípravného stupně
7. Rozvrh vyučovacích hodin třídy přípravného stupně pro školní rok 2002/2003
8. Strukturovaný rozvrh hodin pro školní rok 2002/2003 pro žáky s autismem
9. Osobní dokumentace žáků přípravného stupně
10. Záznamy z pedagogických rad za školní rok 2002/2003
11. Řád školy platný pro školní rok 2002/2003
12. Organizační řád ze dne 2. září 2001
13. Individuální vzdělávací programy dvou žáků přípravného stupně s lékařskou diagnózou autismus ze dne 20. září 2002
14. Plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků třídy přípravného stupně
15. Přehled vzdělávání učitelů ve školním roce 2002/2003
16. Ekonomická rozvaha pro rok 2003 k zajištění speciálních pomůcek pro žáky s autismem
17. Hospitační záznamy vedení školy za školní rok 2002/2003
18. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002

ZÁVĚR

Pro sledovanou oblast vzdělávání v přípravném stupni pro žáky s lékařskou diagnózou autismus jsou charakteristické velmi dobré personální podmínky, moderní a účelné materiálně technické podmínky respektující speciálně pedagogické požadavky vzdělávání handicapovaných žáků. Průběh vzdělávání žáků s autismem je v souladu s platným vzdělávacím programem i obecně stanovenými zásadami působení na tyto žáky.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektorka	Titul, jméno a příjmení	Podpis
	Mgr. Eva Škodová	E. Škodová v. r.

V Pardubicích dne 28. března 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 8. dubna 2003

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
---	--------

PhDr. Igor Kloss	I. Kloss v. r.
------------------	----------------

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy by byly její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Pardubický kraj	2003-04-22	102 127/03-4033
Zřizovatel: Pardubický kraj	dtto	dtto
Rada školy	Není zřízena.	-----

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.